

Σχετικά με το αντικείμενο της γλωσσολογίας

Η γλωσσολογική θεωρία ασχολείται κυρίως μ' έναν ιδεώδη ομιλητή-ακροατή [ideal speaker-listener], σε μια εντελώς ομοιογενή γλωσσική κοινότητα [completely homogeneous speech community], ο οποίος γνωρίζει τέλεια τη γλώσσα του και δεν επηρεάζεται από συνθήκες άσχετες προς τη γραμματική, όπως περιορισμούς μνήμης, παρεμβολές, μεταστροφές της προσοχής και του ενδιαφέροντος και σφάλματα (τυχαία ή χαρακτηριστικά), κατά την εφαρμογή της γνώσης του στην πραγματική πλήρωση [in applying his knowledge of language in actual performance]

...

Κάνουμε έτσι μια θεμελιώδη διάκριση ανάμεσα στην ικανότητα [competence] (τη γνώση της γλώσσας που έχει ο ομιλητής-ακροατής) και την πλήρωση [performance] (την πραγματική χρήση της γλώσσας σε συγκεκριμένες περιστάσεις). Μόνο υπό το πρίσμα της αφαίρεσης που προτάθηκε στην προηγούμενη παράγραφο αποτελεί η πλήρωση άμεση ανάκλαση της ικανότητας. Στην πραγματικότητα, προφανώς και δεν θα μπορούσε ν' ανακλά άμεσα την ικανότητα. Οποιαδήποτε καταγραφή φυσικού λόγου δείχνει πολυάριθμα λανθασμένα ξεκινήματα, αποκλίσεις από τους κανόνες, ενδιάμεσες αλλαγές του αρχικού σχεδίου κ.ο.κ. Το πρόβλημα για τον γλωσσολόγο, καθώς και για το παιδί που μαθαίνει τη γλώσσα, είναι να προσδιορίσει από τα δεδομένα της πλήρωσης τα υποκείμενα συστήματα κανόνων [underlying systems of rule] που έχουν κατακτηθεί από τον ομιλητή-ακροατή και τα οποία αυτός θέτει σε χρήση κατά την πραγματική πλήρωση...

Η γραμματική μιας γλώσσας αναλαμβάνει την καταγραφή της εγγενούς ικανότητας του ιδεώδους ομιλητή-ακροατή. [A grammar of a language purports to be a description of the ideal speaker-hearer's intrinsic competence.] (N. Chomsky, Aspects of the Theory of Syntax. Cambridge, Mass.: MIT Press, 1965, 3-4.)

"Δεχόμαστε ότι οι άνθρωποι χαρακτηρίζονται από κάποια ιδιότητα του νου που τους καθιστά ικανούς να μάθουν τη γλώσσα μιας ομοιογενούς γλωσσικής κοινότητας εφόσον τοποθετηθούν σ' αυτήν, και ότι η ιδιότητα αυτή του νου παίζει ρόλο στην γλωσσική κατάκτηση."

Εάν δεν δεχτούμε αυτή την άποψη, προκύπτει είτε ότι:

1. "Οι άνθρωποι από τη φύση τους δεν θα μπορούσαν να μάθουν τη γλώσσα σε μια ομοιογενή γλωσσική κοινότητα: η ποικιλία ή η ασυμβατότητα των δεδομένων που τους παρουσιάζεται είναι απαραίτητη συνθήκη για την εκμάθηση της γλώσσας."

είτε ότι:

2. "Αν και οι άνθρωποι θα μπορούσαν να μάθουν τη γλώσσα σε μια ομοιογενή γλωσσική κοινότητα, οι ιδιότητες του νου που επιτρέπουν αυτή τη γνώση δεν έχουν καμία σχέση με τη φυσιολογική γλωσσική κατάκτηση στον πραγματικό κόσμο της διαφοράς, των συγκρούσεων, των διαλέκτων κ.λπ."

Καμία από τις δύο αυτές συνέπειες δεν είναι αποδεκτή. 'Αρα πρέπει να εμμείνουμε στην αρχική μας παραδοχή. (Περίληψη από το N. Chomsky, Rules and

Representations. Oxford: Blackwell, 1980, 25-6.)

... έχουν μπει πολλά ιδεολογικά εμπόδια στη μελέτη της γλώσσας στην καθημερινή ζωή [study of language in everyday life]. Πρώτον, ο Saussure διακήρυξε την αρχή ότι τα δομικά συστήματα του παρόντος και οι ιστορικές αλλαγές του παρελθόντος πρέπει να μελετιούνται απομονωμένα ... Την αρχή αυτή την έχουν υπονομεύσει ο Martinet και άλλοι που διαπιστώνουν την ύπαρξη δομής στις αλλαγές του παρελθόντος, λίγη πρόοδος έχει γίνει όμως για τον εντοπισμό της αλλαγής σε παροντικές δομές [locating change in present structures]. Το δεύτερο ιδεολογικό εμπόδιο είναι ο ρητός ισχυρισμός ότι, από θέση αρχής, θα ήταν αδύνατον να παρατηρήσουμε τη φωνητική αλλαγή ... Έτσι, η εμπειρική μελέτη της γλωσσικής αλλαγής [the empirical study of linguistic change] αποκλείστηκε από το πρόγραμμα της γλωσσολογίας του 20^{ου} αιώνα.

Ο τρίτος περιορισμός ήταν ίσως και ο πιο σημαντικός: από θέση αρχής δεν θα ήταν δυνατόν να θέσουμε περιορισμούς στην ελεύθερη εναλλαγή [free variation]. Το βασικό αυτό αξίωμα [postulate] της γλωσσολογίας ... δήλωνε ότι μερικές εκφράσεις είναι ίδιες. Αντιστρόφως, οι εκφράσεις αυτές εναλλάσσονται ελεύθερα και δεν εθεωρείτο σημαντικό από γλωσσολογική άποψη αν κάποια στιγμή εμφανιζόταν η μία ή η άλλη. Με τον τρόπο αυτό αποκλείστηκαν από τη γλωσσολογική σκέψη οι σχέσεις ανάμεσα στο περισσότερο και το λιγότερο: ένας τύπος ή ένας κανόνας έπρεπε ή να ισχύει πάντοτε ή να είναι προαιρετικός ή να μην ισχύει ποτέ. Έτσι, η εσωτερική δομή της ποικιλίας [internal structure of variation] αποκλείστηκε από τις γλωσσολογικές μελέτες και, μαζί μ' αυτήν, η μελέτη της αλλαγής σε εξέλιξη [the study of change in progress].

Εθεωρείτο επίσης ότι δεν θα μπορούσαμε να έχουμε πρόσβαση στα συναισθήματα για τη γλώσσα [feelings about language], που βρίσκονταν συνεπώς έξω από την εμβέλεια της γλωσσολογίας ... Αποκλείστηκε έτσι η κοινωνική αξιολόγηση της γλωσσικής ποικιλίας [the social evaluation of linguistic variants]. Αυτό αποτελεί μία μόνο όψη του γενικότερου ισχυρισμού ότι ο γλωσσολόγος δεν πρέπει να χρησιμοποιεί μη γλωσσικά δεδομένα προκειμένου να εξηγήσει τη γλωσσική αλλαγή ... (W. Labov, Sociolinguistic patterns. Oxford: Blackwell, 1978 [α' έκδ. 1972], xix-xx.)

Θα δείξουμε ότι το να μπορούμε να χειριζόμαστε ανομοιογενείς δομές κατά τη φυσική κατάκτηση του λόγου [nativelike command of heterogeneous structures] δεν είναι ζήτημα πολυδιαλεκτισμού [multidialectalism, "ικανότητας χειρισμού πολλών διαλέκτων"] ή "απλώς" γλωσσικής πλήρωσης [performance], αλλά αποτελεί μέρος της ίδιας της γλωσσικής μας ικανότητας. Ένα από τα πορίσματα της προσέγγισής μας είναι ότι σε γλώσσες που υπηρετούν σύνθετες (δηλ. πραγματικές) κοινότητες, δυσλειτουργική θα ήταν η απουσία δομημένης ανομοιογένειας [structured heterogeneity]. (U. Weinreich, W. Labov, & M. Herzog, "Empirical Foundations for a Theory of Language Change", στο Directions for Historical Linguistics, επιμ. W. Lehmann & Y. Malkiel. Austin: Univ. of Texas Press, 1968, 100-1.)